

vtorek, četrtek in sobota
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . — k.
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . — k.
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Vredništvo in opravništvo
je na stolnem trgu (Dom-
platz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD

Oznania:
Za navadno dreotropno
vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne 1 krat,
5 kr., če se tiska 2 krat,
4 kr., če se tiska 3 krat,
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisk je plačat-
kolek (štampelj) za 30 k.
Kopirski se ne vračajo,
kopirski naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 130.

V Mariboru 6. novembra 1869.

Tečaj II.

Telegram „Slov. Narodu.“

V Gradcu, 5. okt.

Zbranih 83 slovanskih študentov vrlima slovenskima za-
stopnikoma dr. Tonkljuju in dr. Žigonu srčno: Živela!

Kratka obramba.

Kdor se bo hotel potezati za darila, ktera so se posebno na dr. Zarnikovo zagovarjanje iz glediščnega zaklada privoščili slovenski dramatik, lahko bo pisal in skladal na podlagi komedij vzetih iz domačega življenja najnovejšega časa. Ko smo dobili zadnjo številko sicer toliko zaslužnih „Novic“ v roke, zdelo se nam je, da jih je nekdo zavratno v zlo porabil in v političnem oddelku ter politični obleki slovenskemu občinstvu v preudarek ponudil odlomek prihodnje slovenske šale — oziroma žaloigre. Trije oddihljaji, v katerih je neznan politikar enkrat pod znamenjem polne lune, dvakrat pa brez značaja v konkretnih podobah sceniral svoje politične in narodne nazore, bili bi za prihodnjega slovenskega skladatelja večega stila libreto, da nič tacega.

Naš politični libretist je svoj prizor tako smelo nagromadil in osofistil, da smo se že sami vpraševali, kako si mož pač misli konec svoje igre: ali hoče po starogrški šegi v zadnjem aktu na oder postaviti dandenes ne-rabljivo prikazen, ki se jej pravi „deus et machina“, ali namerava svoj vozal kot pravi moderni Aleksander presekat z ostrim mečem, ali pa dopustiti, da zmaga resnica sama nad lažjo, pravica nad sofizmi in zvijačami, ali pa le končati vse vkup z reko: rasti trava ali ne, kader mene ne bo! Zadnja dva jako resna pomisleka domislila sta nas, da imamo opraviti z resnim listom, starimi „Novicami“. In začeli smo še enkrat resno brati, a našli nismo resnebe v omenjenih treh sestavkih. List, ki nam je tolikokrat razlagal in priporočal objektivno kritiko, dela zdaj kritiko vso odvisno od osebe, ki jo je pisala, in naravnost tirja, naj vsak kritik podpiše svoje ime, da se bo moglo videti, ali je kritika kaj vredna ali ne. — Torej objektivnost naj se umakne osebnosti, in v narodnem življenju je potem merodajna le beseda politikarja, ki more vsak večer s stotinjaki ali vsaj z narodovo srečo ali nesrečo hazardirati!

Ljubljanski list se nad nami hučuje, da smo si dovolili gotovo ne-razzaljivo primero z g. Svetčevu osobo, a v istem trenutku nam očita, da nismo še osebno napadli g. Zarnika! — Ljubljanski list nas uči, „naj bi vsak, kdor kritikuje delovanje kake osebe, podpisal svoje ime.“ To bi bilo, pravi list z Nemcem — „Mann gegen Mann mit offenem Visir.“ V istem trenutku pa prinaša naš ljubljanski tovariš ne najprijaznejšo kritiko o Zarnikovi osebi, o št. peterskih faranih in celo g. Levstika pri laseh v razgovor pritrese, ali naš narodni modrijan zvesto zamolči svoje ime; isti trenotek pozablja, da je ravno oklical kritikov podpis kot znamenje poguma časnikarskih pisateljev. Na časnikarski pogum apeluje nam nasproti list, ki

je tolikokrat v najnevarnejših časih kazal, „kaj je molčanje vredno.“ — Naš ljubljanski kritik trdi, da sme vsakdo kritikovati, kakor mu drago, a isti hip nam mlajšim pisateljem in politikarjem postreže s čedno sotizo, „naj bi raje kaj družega sebi primernega počeli, namesti da jez dijo politiko.“ Dokler nam ljubljanski list ne pokaže pogodbe, da je on sam „politično paro“ v najem vzel, in da jo sme le on dalje dajati v najem, bomo hladnokrvno dalje pisarili in politikovali, dokler se bo zdelo nam primerno — oni sovražni kritik pa naj se ozre po drugih narodih in našel bo pri političnem pe-resu može, katerim bo težko kedaj postal ravnovrsten. — Ljubljanski list nam zagotavlja, da spoštuje svobodo tiska, nekoliko vrstic niže pa nam samodopadljivo razodeva, „da mu je za kritiko toliko mar kakor za lanski sneg!“ — Ljubljanski list nas podučuje, da so si vsi klubovi udje v Ljubljani dvakrat obljubili, da ima to, kar se v klubu godi, tajno ostati. Pri tej priliki si kot „mož beseda“ na prsi potrka, pa brez vseh okolišajev razlaga celo kopico klubovih dogodkov in sklepov, ki bi menda tudi imeli tajni ostati. In tako gre še dalje sem ter tje, kar je njemu dovoljeno, je pri nas pregreha, kar je njemu čednost, je nam krivica. In zakaj vse to? Zato ker nekterih ljudi ne pusti spati zaupnica, ktero so št. peterski farani in Ljubljani poslali g. dru. Zarniku, svojemu rojaku in narodnemu zagovorniku.

Mi se z „Novicami“ ne bomo pravdali o tem, ali je prilično kritiko-ovati zaupnice med lastno stranko — vsakako ostane to odijozna stvar in zdi se nam, da so se ljubljanski kritikarji na limanice vsedli „Tagblattu“, ki je ves čas skušal razdraho delati med Tomanom in Zarnikom. Način kritiko-vanja pa se nam vidi popolnoma nesrečen in razzaljiv za g. dr. Zarnika in za njegove št. peterske častitelje. Kaj hočemo reči k stavku: Trdno prepričani smo, da je Zarnika zaupnica le razzaljila.“ Kakor da bi ne bilo neza-upanja med Slovenci že dovolj in bi trebalo še nalašč delati ga? Če se more o žaljenji govoriti, žaljeni so po „Novicah“ samo št. Peterčani, kateri so zaupnico podpisali! In tu ne pomaga izgovor: „opombe „Novične“ veljajo samo tistim, ki so zaupnico skladali.“ Št. Peterčanje — in kakor slišimo je med njimi mnogo hišnih posestnikov in obrtnikov — so zaupnico podpisali, kakoršna je, s podpisom so jo za svojo spoznali in kot razumni može so vedeli, kaj so podpisali in komu! Ali bodo morali tudi ljubljanski meščanje hoditi k „Novicam“ po dovoljenje, kader se bodo hoteli posluževati ne le političnih, ampak tudi izključljivo človeških svojih pravic? Koliko je v za-upnici izrečenih Zarnikovih zaslug resničnih, za sedaj še ne bomo preiska-vali. Debata o tej stvari še ni končana. Toliko pa smemo že zdaj reči, da je smela zaupnica popolnoma opravičeno pisati: „Da Vam po Vaše povemo, Vi ste stopili kakor blagodejno olje v kolesa, ki so se začela počasneje gi-bati.“ Kajti Zarnik je že marsikaj govoril in pisal, in nihče nima pravice Zarnika sumničiti, da bi bil on rabil te besede ravno zdaj in zato, da bi sebe povzdigoval in svoje tovariše poniževal. Gotovo pa je s temi besedami izrečena istina, kajti ud ljubljanske večine je pisatelju teh vrstic sam pravil: „Od kar je Zarnik v klubu, si mi „manjši“ vsaj dihati upamo, prej smo smeli le poslušati.“

Naše politično stališče v tej zadevi bomo razodeli prihodnjič, za de-

Listek.

Mladini. *)

Na tujem, zgodaj ločen že od doma,
Živim med glasnim hrupom tihe dni;
Moj duh pa krog skerbán po svetu roma,
Pretekle in sedajne zre stvari;
Človeštva gleda trudapolna pota,
Terpljenje, revščina povsod in zmeta!

Golobu trudnemu enak, pokoja,
Tolažbe žejen vrača se domú;
Al oh! obráz tvoj, domovina moja!
Tolažbe mu ne daje in mirú.
Dežela lepa, ljudstvo krepko, zdravo!
Pa kdo mu kaže pot do sreče pravo?

O naj melčim, kaj serce tu mi čuti,
Da huje ne raznamem starih ran;
Obup zagrinja v tamne me peruti,
Da nam posije kdaj rešivni dan.
V tej žalosti me glas tolažit hodi,
Sladkó priliznen glas: Le miren bodi!

O tebi govori mi, oj mladina!
Da tebe ni okužil smertni strup;
Da nate se ozira domovina,
Ti cvet si njen, ti sladki njen si up;

Za vse, kar lepo, blago je in svoto,
Za dragi dom sercé je tvoje vneto.

Čuj milo prošnjo brata v tuji zemlji,
Dasi neznan, po rodu brat sem svoj;
Nikdar mi upa zadnjega ne jemlji,
Ko vse se maja, tí vsaj terdno stoj!
Da ti ne vgasne v persih ogenj sveti,
O hrani, brani ga, skerbno ga neti!

Ko um bistriš, serce si blaži — v čisli
Serce ti bodi vedno in povsod;
Ko ljubiš domovino svojo, misli:
Človeku brat je človek, rodu rod;
Preganjanja se varuj in razpora,
Sovraštvu v sercu ne dajaj prostora!

Pot rávna, vedi, prava je edina,
Nje v vsem dejanji derži se zvestó;
Hinavstvo, laž je grehu korenina,
Resnica naj nad vse ti sveta bó!
Kar misliš v serci, to v dejanji kaži,
Ne sebi, drugim se nikdar ne laži.

V katerikoli pride ti podobi
Skušnjava zapeljiva, terdno stoj;
Ko boj divja, ne omahuj v zvestobi!
To prošnja moja je, to úk ni moj.
Pa kaj! saj treba ni ti prošnje moje,
Sercé le blago vedno slušaj svoje! —

*) Kot priporočilo v zadnjem listu omenjenih Stritarjevih pesem, podajamo tú eno izmed njih svojim bralcem. Obsirno kritiko si pridržujemo za prihodnje liste. Vred.

nes pa že smemo opomniti, da resolucija, katero „Novice“ zdaj reklamirajo za Costo, za Zarnika po Novičnih nazorih ne more biti nikakoršno znamenje nedoslednosti, kajti potem bi „Novice“ same morale priznati, da bi nedoslednost zadela tudi dr. Costo kot njenega očeta — in tega menda „Novice“ vendar ne bodo hotele!

Dalmatinski upor.

Vsi nemški časopisi pravijo, da uporni kotorski Bokelji grdo ravnajo z vjetimi vojaki, da jim užasa režejo itd. Kako lažljivo je to, kaže že prej oznanjena vest, da so iz trdnjave Stanjeviča vse vjete vojake izpustili. „Zatočniku“ se piše, da se boja vdeležujejo s spartansko hrabrostjo tudi ženske. Tako je več bokeljskih žensk prišlo po bitvi pri Trojici po svoje ranjene, pa cesarski vojaki so jih s streljanjem odpodili. „Če se to kot resnično potrdi — pravi „Zat.“ dopisnik — in bojim se da se bo, vojska ne bo tiste slave dosegla, po kateri hrepeni. . . Moram vam povedati, da se možki in ženske iz mirnih krajev silijo za vojsko živež itd. v planine nositi — težino kacih 50—50 funtov. To je v izobrazbenem 19. veku nešlišno. . . Denes (1. nov.) je prišlo v Trst 40 ranjenih vojakov, drugih težko ranjenih pa je v dubrovniški bolnici ostalo 136 mož. Položaj vojske je zelo nevaren.“

Vladni listi pravijo da je cesarska vojska zdaj dobro s kruhom in mesom preskrbljena. „Graška Tagespost“ mora imeti posebno poročila, ker pravi naravnost, da je ta uradna vest laž in imenuje vojaške oskrbljevalce kompromitirane ljudi.

V Zadru je 2. nov. zgorel magazin, v katerem se je hranil živež za cesarsko vojsko. Bilo je v tem magazinu 200 centov špeha, več centov kave in cukra. Nič se ni moglo oteti, vse je vničil požar. „N. fr. Pr.“ piše o tem ognji: „Gotovo je, da je ta požar v zvezi z vstajo, in da se upor začel, širiti čez vso Dalmacijo. Živež, ki je bil v tem magazinu skupljen, namenjen je bil precej v kotorski okraj vojski poslan biti. Da je ravno ta magazin zgorel, kaže, kako dobro je upor vredjen in da tudi črnogorskemu knjezu ni zaupati. . . Imenovani list meni, da je gotovo, ka kotorski upor stoji v zvezi z jugoslovansko vstajo, ki bi utegnila prihodnjo spomlad vsplameti.“

V „Augsb. Allg. Ztg.“ se piše od črnogorske meje, da ni dvombe, ka bi Črnogorci radi pomagali svojim sosedom v Boki kotorski. Črnogorska vojska ima 18.000 dobro izurjenih vojakov, ki so z najboljšimi puškami na iglo oboroženi. Ima tudi najnovejše kanone iz ruskih fabrik. Poveljniki so tuji oficirji. Omeniti je tu, da je Črnogora v zadnji vojski s Turki štelala le 11.000 slabije oboroženih vojakov, in vendar se je celo leto upirala turški vojski. Stara „Presse“ že kriči, naj se od avstrijske strani zatre „razbojniško gnezd“ črnogorsko.

Iz Kotorra se „Pol.“ piše, da kader bo avstrijska vojska zmagala, še prav nič ne bo doseženo, kar bi vredno bilo toliko krvi in toliko potroškov. „Uporniki bodo namreč ali vsi v Črnogoro izselili se, ali v Hercegovino, ali pa bodo, kader boj neha, mirno v svoja selišča šli in čakali do prvega novačenja. Kader bi se poskušalo zopet vojake nabirati, prične se nov boj ali pa izselitev. Ta dopisnik svetuje naj se Wagner in enaki gospodje opravijo iz Dalmacije. Domači in rodoljubni možje bi lahko storili mir.“

„Narodni Listy“ pravijo: „Na Dunaji sta vlada in pa nemško časopisje jako hvaležna, da je vstanje v Dalmaciji poknilo. Zdjaj imajo tako lepo priloznost eno založiti slovanski opoziciji — kajti uporniki so slovanske narodnosti. Da kriče tudi čez Črnogoro, to je, ker bi radi enkrat udarili, pa dve muhi ubili.“ Hvaležno je ustavoverstvo za ta ustanek tudi zatega delj, ker oči obrača od družih notranji avstrijskih zmešnjav, ki večje niso nikdar bile.

Najnovejša poročila nam prinašajo vest, da je cesarska vojska nekoliko dosegla. Vendar stane vsako napredovanje proti sredi Boke kotorske mnogo krvi, ker se uporniki povsod hrabro vstajajo. „N. fr. Pr.“ se telegrafuje, da vstajniki nimajo enotnega voditeljstva. Glavni poveljnik je nek bogat kmet iz Župe, Pančič po imenu. Zraven njega je še dvanajst družih ki so voditelji po drugod. — „Wien. Ztg.“ poroča, da so cesarski prišli do Sutvare. Brigade Dormus in Fischer ste 4. novembra mirovali, ker so uporniki iz Sisiča in Vrblaj oznanili, da se udade. Do večera 4. nov. so jim je čas pustil da oddadé svoje orožje. 5. novembra pa se boče vsa vojska vzdignila proti Pobori. — Črnogorci se do zdaj ne vdeležujejo. — Turki so ob svoji meji vojsko nastavili.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor štajerski.

(25. seja 28. oktobra, konec). Po nasvetu poslanca Conrada se sklene, da krčmarjenje spada med tiste obrti, ki se smejo še le potem dovoliti, ako se je spoznalo, da je v dotičnem kraju še potreba ktere krčme. — Sprejmo se nasveti finančnega odbora gledé naprave posilne delavnice blizo takole: 1. Zidanje posilne delavnice za moške, v Štiriji udomačene posiljence se ima takoj pričeti na deželnem posestvu Messendorf; 2. deželnemu odboru se nalaga: a) naj se pri prezidanju in pri novem zidanju bistveno ravna po črtežih in prapravnih izdelanih po uradu za deželne stavbe in naj to zidanje kakor potrebno izvrši tako, da ne bo stalo več, nego 100.000 gl.; b) naj ali takoj, ko bo začel zidati, ali kasneje ob potrebnem času imenuje delavnici vodjo, da bo zidanje kot strokovnjak nadziral in preskrbel pohlštvo, ktero se bo v delavnici potrebovalo; c) naj torej v proračun za leto 1870 postavi 1000 gl. kot plačilo vodji; d) naj napravi delavnici statut in naj ga predloži v potrjenje; e) naj stavi svoje nasvete o uradnikih in služabnikih, kterih bo treba; f) naj vse stori, da se zavod brez čeke začne in naj o tem poroča in nasvetuje v prihodnji sesiji. — Brež debate obveljajo nasveti finančnega odbora gledé proračuna za zemljiščino — odvezni zaklad.

O nasvetu poslanca Frica Brandstetterja, naj se tudi onim poslancom, ki v Gradcu stanujejo, plačuje po 5 gl. na dan, prestopilo se je po odbovem nasvetu na dnevni red.

Potrdi se proračun zaklada za normalne šole, in se spremeni nekoliko postava o šolskem nadzoru. — Pri volitvah za državni zbor se izvoli izmed velikega posestva dr. Stremayer, ki svoj program s tem razvija, da on pripada k nemški stranki. Izmed kupčijske zbornice se voli posl. Schlegel, izmed kmečkih srenj poslanec Wintersperg.

(26. seja 29. oktobra). Izmed 63 poslancev jih je nazočil 37. Deželnemu odboru se naloži, naj pozveda in v prihodnji seji poroča, koliko podpore bi bilo enkrat za vselej dati kmetijski družbi, ktera mora deželno poskuševališče in zraven stoječe dvorišče zapustiti do 30. nov. 1870. Poskuševališče pa se ima z vsem, kar zraven spada, prodati, in zato izprositi cesarskega dovoljenja. Pod 60.000 gl. se ne sme prodati.

Moric Schreiner poroča v imenu šolskega odbora o postavi zastran vredjenja pravnih razmer ljudskih učiteljev. Pri generalni debati nikdor ni govoril, samo vladni komisar je rekel, da se vlada zlagas premembami v postavi, ktere je napravil odsek. Pri specialni debati se odobrijo §§. 1—18 brez besedovanja. Pri §. 19 ki se glasi: Najmanjša plača na leto, ktero more zahtevati vsak učitelj, je: na šolah I. razreda 700 gl., II. razreda 600 gl., III. razreda 500 gl. se pridene po nasvetu Rechbauerjevem, da je to najmanjša plača, in da se zato še lahko povekša.

Pri §. 22. v katerem je rečeno, da ne smejo več biti pobirke, je K. Seidel predložil, naj se razjasni, ktere pobirke so prepovedane; ker bi se znalo pripetiti, da bo marsikteri učitelj tudi, kakor dozdej mežnar, in bo kot ta pobiral. Poročitelj omeni, da učitelji ne smejo imeti nobene pobirke brez vsakega izjema, in da prihodnji učitelji ne smejo več biti mežnarji. Zlo hudo ravnanje z učenci je prepovedano, in če se to zgodi, zgubi učitelj službo. — Določba o vladnem predlogu, da mora vsak učitelj posebno dovoljenje imeti, če se hoče oženiti, se ni odobrila. Prijela se je vendar določba, da se vsaka učiteljica s tem službi odpove, če se omoži.

Živahna debata se je podigla pri vprašanji, ali bi se pri penzioniranju jim tudi naj rajtala ona leta, ktera so že v javnih šolah in v določni službi odslužili pred majem 1869, t. j. prej, ko se je nova šolska postava izdala? Proti temu, da bi se jim tudi naj rajtala ona leta pri penzioniranju, je govoril Konrad in Syz. Za to pa, da se jim tudi naj rajtajo so govorili: Rechbauer, Peters, F. Brandstetter in k slednjemu prav izvrstno dr. M. Schreiner in če je ravno ta prašal zbornico: kaj pa se bo tedaj zgodilo z učitelji, ki ne morejo dalje več služiti, kdo mora dati odgovor na to po današnjem sklepu, vendar vse to ni moglo omečiti trdih src nektehrih poslancev in predlog, da bi se jim (učiteljem) tudi rajtala prejšnja leta pri penzioniranju, je padel. Strašna neusmiljenost nekil. nemških poslancev v graškem zboru, sploh moramo reči, da smo se že davnej prepričali, da nemški graški poslanci sploh nimajo srca do ubogih na deželi.

Deželnemu odboru se še naroči, naj predloži do prihodnje sesije postavo, po kateri bi se naj napravil zaklad, iz kterega bi tekle penzije učiteljev Rechbauer še enkrat predloži, naj se deželnemu odboru naloži, naj zveda in poroča, na kakov način bi se naj učitelji penzionirali, ali bi se jim naj nekaj dalo za vselej, ki več niso zmožni učiti. Po tem se je prejšnji sklep spet nekoliko popravil.

Feyerer poroča o kmetijski šoli in zbor je sklenil, naj se za to šolo kupi posestvo pri Gradcu, imenovano Grottenhof, ki ima 114 plugov in nekaj više zemlje, in na katerem se šola že zdaj nahaja, za 100.000 gl. in še dalje neko posestvo, ktero ima šola tudi zdaj v najem, se naj kupi za 18.000 gl. Kmetijski družbi v Gradcu, ktera bo prihodnje leto obhajala petdesetletnico, se dovoli iz deželne kase 5000 gold. Za ude pri deželni komisiji, ktera bo poravnala gruntno dačo, so izvoljeni: Plankensteiner, Paierhuber, Konrad in posestnik Kalchberg, za namestnike pa: Wanisch, Žuza, K. Seidel grajski oskrbnik Marx.

(V 27. t. j. zadnji seji letošnje sesije 30. oktobra) je poročal Syz o prošnji graškega mestnega svetovstva, da bi se mu naj prepustili deželni grunti na glasiji. Se dovoli s posebnimi pogoji. Lohninger poroča o sredstvih, po kterih bi se naj priskrbeli denarji, s kterimi bi se naj vse to kupilo in plačalo, kar je skleneno, da se mora kupiti in napraviti. (Zidati se mora norišnica, viša tehnikta, delavnica za vjetnike, kupiti se mora posestvo Grottenhof za kmetijsko šolo, hiša za bolnišnico itd.) Vse skupej to zneso 1.003.000 gl. Predlog finančnega odseka o tem se odobri. Lohninger je pri tej priloznosti dobro govoril zoper večje deželne naklade na neposredne dače, ker ubogi kmeti še sedajnih dač ne morejo plačevati, ne pa še vekših.

Stremayer poroča o zidanju više tehničke in odobri se predlog, po kterem se naj kupi za ta namen neka privatna hiša za 70.000 gl. v srebru; dalje pa naj še o tej šoli poroča deželni odbor v prihodnji sesiji. Altman poroča o proračunu za 1870. Se odobri. Posvetovanje o srenjski postavi za mesto Maribor se prelazi na prihodnjo sesijo. Schreiner poroča zastran posebnega časnika, ki bi naj izhajal, dokler bo zboroval deželni zbor in o tem se sklene, da naj deželni odbor o potrebi tega časnika poroča v prihodni sesiji. Stremayerjev predlog, da se naj vsem okrajnim zastopom pošiljajo stenografski protokoli vsakega zborovanja deželnega zbora, ni obveljal.

Zdjaj je prišlo na vrsto rešenje večih prošenj, med dragimi tudi ena večih kmetijskih srenj, v kteri prosijo, da bi se naj premenila šolska postava, in postavilo v njo, da otroci nebi smeli dalje v šolo hoditi, kakor samo do 14. let, ker deklice se o tej starosti že lahko moralično kvarijo, fantje pa imajo mnogo dela doma. Tudi so prosile te srenje, da se naj preinači šolska postava v tem, „da morejo učiteljske službe dobiti tudi taki, ki niso katolici.“ Nemški poslanci deželnega zbora so se tej prošnji posmehovali in so prestopili na dnevni red. To je moral vsak pričakovati, ki pozna tako imenovane liberalne nemške deželne poslance v Gradcu.

Prošnja mariborskega mesta, da se naj preseli viša deželna sodnija iz

Celja v Maribor, se izroči vladi s priporočbo, da naj se to stori. — Pet prošnj slovenskih srenj zastran zedinjenja vseh Slovencev v jedno kronovino „Slovenijo“ se spet vrže pod mizo.

Ne koncu seje je še govoril c. k. vladni komisar, se zahvalil za delavnost deželnega zbora in vzel slovo od zbora; ravno tako tudi deželni glavar in potem se je sklenil štajarski zbor s trikratnim „hoch!“ na Njih Veličanstvo cesarja.

Dopisi.

Iz Ljubljane 3. novemb. [Izv. dop.] Kakor vsako leto, delali so tudi letos na dan vseh svetnikov popoldan pevci narodne čitalnice svojim ranjnim slovenskim bratom na pokopališču tužne nagrobnice. Gomile naših učenjakov in buditeljev so bile spodobno ovenčane in obiskovalcev ter častiteljev njihovih zbralo se je dokaj, akoravno je prikivala gomile nenavadno mrzla odeja. Na kmečkoga fanta Rodéta, od nemškutarske sile letošnje poletje v Velčah ubitega, ki ga tudi smrt ni branila pred sovražnim maščevanjem, da mora počivati truplo njegovo na tujem pokopališču, na drugi zemlji nego leže trupla njegovih družih domačih vaščanov, se tudi ni pozabilo. Dobil je na prezgodno mu gomilo krassen venec z napisom: „Slovenskemu mučencu.“ Marsikomu se je krčilo srce, ko je videl plakajoče prijatelje okoli zakopane; sramovali bi se bili pa gotovo tisti trenotek Dežman in njegovi prijatelji tistoga turnarskega izleta, ki je bil kriv te velike nesreče, ko bi bili nazoči. Ker sta bila ravno pretečeni teden hudo obsojena g. L. in hlapec J., ki sta se par dni po tem zares slavnem izletu nekaj zakrivila nad nekim častnikom, smo se ta večer le popraševali, kaj in kako je s tistim žandarjem, ki je brez potrebe zabodel, in kaj z biriči in turnarji, ki so Rodéta že na pol mrtvega še trpinčili; kakovo kazen nadalje so dobili častniki, ki so na večer mesarili pred kazino mirno mimo gredočega Hrastnikarja, ki je moral ležati več tednov v bolnišnici. So li tudi c. kr. častniki v preiskovalnem zaporu, mu bodo li povrnilo stroške, ki so mu jih prizadele rane itd., kajti L. in J. bosta morala častniku drago plačevati malo prasko na prstu. Da boste vedeli s kakovim gospodom imate opraviti, kader pride po Vas kak birič, da Vas popelje pred mariborskega sodnika, naj priobčim naslednjo dogodbo. Prišel je nedavno nek Pajkov „leibgardist“ na Brezovico blizu Ljubljane z eksekucijo zaradi zastalih davkov za reguliranje Ljubljane na močvirji in tirjal ob odnotnih kmetov še enkrat tako visoko plačo za zvoj trud, nego so mu jo dajali za časa, ko Slovenci še nismo bili proklamirani za „galgenögel.“ Ko so mu ljudje ugovarjali, da to ne gre, da ta kazen še ni bila nikdar tako visoka, odgovoril jim je s kratka, da birič ne bo ostal vedno le birič in jim razložil, da dandenes napreduje vse, da torej tudi ta stan ne sme zaostati za birokratskimi napredovanji. Povedal jim je, da potrebuje tudi birič za njegovemu stanu primrno kosilo dva gold. — Ravno tacia misel so bili menda tudi Derbičovi „amtsdiener-ji“ v Kranji, ko so za časa volitev za kupc. in obrt. zbornico nosili legitimacije okoli revnih obrtnikov, in ljudi morali, naj zapišejo (nemškutarske) kandidate, ali pa naj dajo jim 10 krajc., da jih jim zapišejo, če jih ne znajo zapisati sami, češ da so g. Derbič rekli, da voliti mora vsak.

V ljublj. drevoredu so vsa drevesa polomljena, ker je tako nenadoma padel sneg. Pa storilo se ni prav nič. Seveda; če mora mestni zastop sestavljati spomenice in druge take brklarije, potem že nima časa skrbeti za reči, ktere si je mesto napravilo pod boljim gospodarstvom z dragimi denarji. —

Iz Maribora, 3. nov. [Izv. dop.] (Zima. Kotorska vstaja. Iz Bukurešta. Vérnim dušam.) Komaj je letošnji sneg, ki je 18. vinot. bil zapadel, z naših vinoplovdnih goríc izginitil, glej ga čez teden dni novega, ki pa je našo okolico do dveh črevljev na debelo pokrtil. Škoda na drevju posebno pa na grozdju je velika; kajti jo velike teže mnogo vej na sadudnosnih drevesih polomljenih, mnogo dreves na tla nagnenih in grozdje zimi in mrazu ali pa vsaj gnilobi izpostavljeno. Od leta 35. tega stoletja se ne pomni tako ranega snega. Pri trgani in tiskanji grozdja bode mnoge previdnosti treba. Morebiti bode treba v pivnicah grozdje mečkati, ne pa na krnicah, kjer bi lahko zmrzovalo. Rana zima bode tudi naše življenje nekoliko predruščala. Mraz in moča silita k topli peči in domačemu ognjišču, ktero je pravo sredotočje domačega življenja vsaj pri južnih Slovincih. Tako se s prejšnjih let spominjam, da sem potujoč po južnem Kranjskem in Goriškem nekega človeka, ki je z menoj na „Sveto goro“ blizu Gorice šel, vprašal: „koliko ljudi je v Solkanu“, na ktero vprašanje mi mož odgovori: „koliko je ljudi, ne vem; pa ognjišče ima toliko in toliko“. Lepa navada, po ognjiščih preštovati ljudi kakega kraja! Saj je družina, ki se okoli enega ognjišča zbira, pravi živelj naroda, pravi stiber društva, prava podlaga državi. Samo ne vem, kaj bi naši statistikarji k takemu številjenju po ognjiščih, a ne po ljudeh, ali kakor oni pravijo, po dušah rekli! — Govorec ob ognjiščih naj omenim tudi naša narodna, dušna ognjišča — čitalnice. V zimskem času po kratkih dneh in dolgih večerih imajo one najlepšo priliko za narod delovati. Naj se ta čas dobro porabi! Mnogim ljudem je treba poduka kakor bilki rose; mnogim je pismeni jezik slovenski še deveta dežela; mnogim je treba temeljitega poduka o pravicah in potrebah, ktere ima naš narod; mnogim pa je tudi družbe in razveseljevanja treba kakor rožici solnčnega žarka, ako ima razevesti. Petje in godba imata neizmeren vpliv na dušo in srce; naj se slovenski mladeniči v obeh urijo in vadijo; pevska nemarnost naj postane enkrat laž! Posebno se naj po zimi glediščne igre pridno in neutrudo napravljajo! Gledišče ali kazališče nam kaže notranjega človeka v borbi z neugodnimi okolnostmi; glediščne igre kažejo najjasneje in najočitnejše lepoto in čarobnost našega milega jezika; narodno gledišče daje slovenskemu rodoljubu krepko nadejo v boljše bodočnost, narodnega nasprotnika pa omečuje, kakor solnčna gorkota trdo ledeno skorjo. Zato naj se čitalničarji in vrle slovenske dekleta in gospodične podvzajo, narodnemu petju in igranju krepko na nogo pomagati. Še

le tedaj bodo čitalnice prava ognjišča narodne ljubezni postala, ne pa po edinem poskakanju in tombolo-igranju; le tedaj bodo živele in se gibale, a ne životarile, rodoljubom v žalost, nasprotnikom pa v posmeh. Prava dušna in narodna setev za čitalnice je trda zima. — Kotorska vstaja še ni pomirjena, kar je na vse strani pomilovanja vredno. Kajti da se Kotorci morajo večji sili udati, posebno če še Turek našim pomagat pride, to je očitvidno, in trpeti bode najprej Dalmacija morala in pa Slavjani sploh. To je že stara navada v Avstriji. Najmodreje bi bilo, ka bi se cela homatija po mirnem poti skončala. Na drugi strani pa želimo našim ministrom in onim možem, ki hočejo vse le z edinim mečem razvozlati, nekoliko spametovanja. Dne do dne se bolje kaže, ka so tega punta največ vladni može v Dalmaciji sami krivi. Oni z ljudstvom v tujem laškem jeziku občujejo, med tem ko je v celi Dalmaciji samo meščanstvo laško, drugo ljudstvo pa slavjansko, ali kakor se samo imenuje „slovinsko“. Vseh prebivalcev ima Dalmacija malo nad štiritiso tisoč in med temi je komaj 40tisoč Lahov. Pa vendar so vse šole, vse kanclije in vse vladanje laško. To draži slavjanske Dalmatince, ki hočejo svoje narodne pravice v cerkvi, šoli in uradni. Zopet vidimo, kako v Avstriji povsod vladajo manjšine nad večinami, kako se Slavjan zatira povsod, — in vendar so še nekteri Slovenci tako neumni, da držijo z našimi nasprotniki, z svojimi lastnimi ljudmi pa ne. Da še enkrat rečemo, mi želimo, naj bi se gospodje ministri iz dalmatinskega punta naučili, da se z narodi mora po pravici in v edinosti ravnati, in jih ne k takim rečem siliti, kterih nočejo, ker so jim zoperne in škodljive. — Iz Bukurešta, glavnega mesta v Valahiji, se poročajo premembe v ministerstvu. Knez, ali kakor mu Valahi pravijo „hospodar“ je snubil neko revno nemško nevesto, ktere ime in rodovina je še komaj Nemcem samim znana. Valahi pa so se nadejali, da bode jim knez bogato in imenitno kraljevsko ali celo cesarsko hčer v Bukurešt pripeljal. Zato so nejevoljni, in to nejevolnost je brz porabila Bratianova stranka, ktero je moral knez nedavno od vladarstva poklicati, ker so mu drugi vladarji to zapovedali. Bratianovo ministerstvo pa pomenja boj s Turki in razrušenje turškega cesarstva. Mimogrede naj omenimo, da je Bratiano do zdaj bil navadni gost knezov in da ima pri sedanjem bojarstvu in dvoru mnogo moči in vpljiva. Zato je prememba ministerstva valaškega prav verjetna novica. — Pri praznovanji vérnih duš smo se v sreči spominjali ranjih dveh imenitnih mož: Janežiča in Jenka, kterih smrt obžalujejo stari in mladi Slovenci. Rahla jima zemska odeja! Večnaja jima pamjat!

Iz slov. Bistriške okolice, 3. nov. [Izv. dop.] Od Radvanjske poskušnje (5. sept.) se pripelje truma ustavoljubnih po noči v slov. Bistrico nazaj domu. Ondi se podajo še v krčmo, veselji se zgodovinsko politične važnosti Radvanjskega dne. Kar zagledajo pri svoji kupici mirno sedeti, poščenega kmečkoga fanta iz gornje Bistrice, neprestrašenega naroduja. Najkorajšni ustavovernih romarjev se postavi pred fanta — truma za njim — pa ga jame na odgovor siliti in nadlegovati, kakti tista stvar božja, ktera pod mizo kosti poželjujoča gostom po kolenih plazí: Kdo si ti? Kaj pa ti misliš? Zakaj pa ti ne držiš z nami? ampak s tistimi neumnimi bindžari. Itd. ga na vse strani mučijo in prepričujejo, da mora, ako hoče drugače pameten fant biti tudi on nemškutar postati. Ker ga pa ni bilo volja, se kar ondi v nemčurja prekrstiti, ampak je — čem sitniši in silniši so mu postajali — tem odločniši trdil, da je Slovenec in Slovenec ostati hoče, dokler bo dihal, pride nemškutarskemu misjonarju srečno na misel, krepkejše zdatniše sredstvo. Kupil je namreč ljubeznivi eksaminator — kakor se iz tega vidi, eksempl nemškutarske omike in nepristranosti — nekemu policijskemu vozniku buteljo vina, naj slovenskega trdovratneža mesto njih na ulico spravi. Voznik nenadoma res mirnega Miheca — kteri se ni nikoli rad pretepal — zadene in ga pod milo luno postavi. Veselim svoje modre iznajdenosti in junaškega poguma tem prijetlom srček igra. Mislijo si, kakor bi dr. Jug gotovo rekel: „Zdaj smo pa moralčno zmago proč odnesli.“ Ker pa Miha s tem zadovoljen bil ni, se poda nazaj v hišo, ter hoče plačati. Pa v drugič ga izpohajo in izbutajo vunkaj.

Drugi dan gre fant v grad tožit. Spoznavši sicer, da se mu je krivica zgodila ga skušajo z 2 gl. utolažiti. Kar je bilo nemškutarjem posebno všeč, ker so se drugi dan svojega škandala — sramovali, ne vem — pač pa balí, ker nekteri od tiate živijo.

Slišati je, da je inteligencija neki res že tudi tista 2 goldinarja kapitala med saboj nabrala, pa dal jih še napadenemu nihče ni, pa nečejo jih tudi neki dati, prejšda vsaki romar svoj del na oltar nemškutarske sile položi. Pravijo neki, da hočejo — den überschuss mitsammen versaufen“. V ktereji fari je zdaj tožba ne vem.

Nam nikakor na misel ne hodi togotiti se nad „verfassungstagi“ i kaj se! naj jih vživajo, če jih veselí — še po dva na dan, pa kaj mislite, ako bi kje taborei bili „taglerja“ tako napadli, kje bi zdaj bili? Tam kjer so Jančani in Večani!

Tako nemškutarji vozijo prijateljstvo Slovincem. Vaše taglerske pridige tedaj č. g. dr. Jug so se slabo prijete src vaših poslušalcev.

V Pragi, 3. nov. [Izv. dop.] Zbor nemških poslancev se je razšel v saboto, ter porabil zadnji 2 sej k dvema velikanskima činoma. Prvi čin je, da je zapodil imenovani zbor deklarante iz zbornice, akoravno jih tam ni bilo, pobral jim je namreč mandate, a pripomogel tako vladi zopet k eni blamaži; poprosil je tudi namestništvo, naj brz ko je mogoče razpiše nove volitve, da bode gospodje nemški poslanci imeli zopet priložnost, novovoljenim deklarantom vzeti mandate, in tako bi se to ponavljalo, Bog ve kako dolgo, ko bi ne bilo vsake reči enkrat konec. Tako bo konec tudi te komedije, če poprej ne čez 3 leta. Do takrat se bo pa spremenilo marsikaj, morda tudi česki deželni zbor, ali pa bolje „generalni zbor česke korone zopet postane, ki bo morda tudi delal adrese na cesarja“, gotovo pa nekoliko drugače nego sedanji zbor nemških poslancev, ki je kot zadnji in drugi velikanski čin sestavil v zadnji seji adreso, s katero je pokazal, da umejo nekteri nemški poslanci dobro sestavljati, smel bi reči narekovane reči, saj so jo spisali c. k. uradniki, ki v Pragi plešejo, kakor se jim na Dunaji žviže. Ta adresa, s katero trdijo

nemški poslanci, da hočejo trdno stati za decembrsko vstajo, nima pač najmanjšega pomena.

Da je zbor ustavozvest, vedel je cesar pred adreso in ž njim celi svet, ni mu bilo tedaj treba, tega še enkrat praviti. Da prosi nj. veličanstvo, da bi ne pripustil, da bi se ustava zmenila, si piše zbor veliko spričevalo ubožnosti, kajti nedavno je slišala večina nemških poslancev iz ust očeta ustave, da je ustava premembe potrebna. In vsaka zdrava pamet to vidi, samo zbor na petoerknem trgu v Pragi ne. Ta zbor, če bo bolj dvoranil ustavi in milkoval z Herbst-Giskrom, bolj bo spodkopaval tla sam sebi in onima, nas pa bo krepčal in opozicijo česko popolnoma utrdil, tako, da bodo jeli milkovati ž njo tudi drugi, nego stara „Preso“.

Opozicija raste, in bo rastla, dokler se jej ne zadosti. Tako slišimo zdaj iz vseh krajev Česke, da se nikjer ne volijo c. k. šolski svetovalci, in kjer so bili voljeni narodni duhovniki, povsod polagajo ti svoje mandate. — Konfiscirana je bila včeraj „Obrana“ v tiskarni dr. Ed. Gregra: pobralo se je pred izdavo 3773 listov imenovanega časopisa. Uzrok konfiskacije je preč članek: „Kdo je kriv na Českem — česka opozicija ali vlada?“

Politični razgled.

Da bode v notranji avstrijski politiki morda takoj ko se vrne cesar, gotovo nek obrat na bolje, kaže se iz vsega. Zadnja stara „Presse“ maha po tistih nemških ustavovernikih, ki nočejo o pobogani z opozicijo nič slišati, skoro tako, kakor so slovanski listi sami. Čehe pozivlja naj porabijo čas po sklenenih dež. zborih in naj pretresó pogoje pomirjenja. Obeta jim od nemške strani obširne koncesije.

V gališkem deželnem zboru je zdaj na vrsti za vso Avstrijo važno državopravno vprašanje. Ponovila se bode prejšnja resolucija. Ker deželni maršal ni pustil Smolkovega predloga (ne pošiljati poslancev v državni zbor) še enkrat pred zbor, misli Smolkova stranka staviti ga kot dodatek v specialni debati o resoluciji. — V seji 4. novembra je veliko sensacijo napravil, c. k. vladnega zastopnika izrek, da vlada ni protivna ustavnemu obravnavanju resolucije. Ob enem pak je vladni zastopnik svaril, ne sprejemati Smolkovega nasveta. Rusin Kovalski je v imenu svojih tovarišev zahteval naj se skliče konstituanta, ki bode izdelala novo ustavo. Pri prvem glasovanju je Smolkov nasvet, kterege je stavil Borkovski, padel, in obveljal je nasvet odbora, naj se resolucija zopet sprejme.

Med Poljaki in Rusini se že dalje časa snuje sprava. V seji gališkega zbora 28. okt. je predlagal Lavrovski od vseh rusinskih poslancev podpisane pogoje, pod katerimi se da spravo storiti. Ako se bode to zgodilo bode imelo velik vpliv na vso avstrijsko politiko. Rusini so namreč ravno iz sovraštva do Poljakov vedno z avstrijskimi Nemci glasovali.

Iz vojaške granice se množé protesti zoper raztrganje. Množi se pa tudi nezadovoljnost in sovraštvo do Magjarov. Zato so nemški in ogerski listi polni denunciacij in ščuvanj do vlade, naj z vojaki zatre vsako gibanje v granici. „N. fr. Pr.“ ve povedati, da vlada že priprave dela z železno roko pritisniti granico. — Tudi liberalno.

Dalmatinski časopis narodne stranke „Nazionale“, ki je razkladal prave vzroke upora v Boki kotorski in odvrčal sovražne napade nemških listov, bil je konfisciran (št. 85). Tako se pri nas skrbi, da resnica na dan ne pride.

Ruski car je poslanca severo-amerikanskih držav posebno prijazno sprejel. Amerikanski poslanec je izrekal posebno spoštovanje Amerikancov do ruskega naroda.

Ruski časniki že že dolgo razgovarjajo o zvezi Rusije z Avstrijo. Časniki so tej zvezi malo prijazni. „Golos“ je bil sicer izrekel misel, da bi bila zveza mogoča, ko bi se hotela Avstrija dualizmu odpovedati in spodobno v poštev vzeti želje svojih slovanskih ljudstev. Pa že zarad tega je peterburški trgovski list hudo napadel Golosa češ, da hoče slednji izdati slovansko stvar. Golos je hitro zasakal in rekel, da je bil krivo razumljen; ali ker panslavistična ideja v Avstriji med slovanskimi narodi do zdaj ni še dovolj prodrla, ne ostaja družega, nego pritiskati na avstrijsko vlado, da ona Slovanom kolikor mogoče zadosti in jo prisiliti, da odstopi od dualizma. Drugi časniki hote še manj vedeti za prijateljstvo s protislovansko avstrijsko vlado.

V pruski zbornici je sprejeta postava o obligatoričnem civilnem zakonu. — Osnova postave, naj se vpelje namestu trirazredne splošna in enaka volilna pravica, ni bila sprejeta.

Razne stvari.

* („Narodna čitalnica“ v Slov. Bistrici) ima svoj letošnji občni shod v četrtek 11. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne. Program: Sporočilo tajnikovo. — Račun za prvo čitalnično leto. — Proračun za drugo leto. — Volite predsednika in odbornikov. — Nasveti posameznih udov. — Vsi čast. udje so uljudno povabljeni, da se gotovo udeležijo pri občnem zboru. Slov. Bistrica 1. nov. 1869. Odbor „narodne čitalnice.“

* (Iz Vranskega) nam piše čitalnični odbor: Narodna čitalnica naznanja svojim častitim zunajnim udom, da bode vsak torek od 9. novem. t. l. naprej streljanje s pušicami na tarčo, h kateri veselici ve vljudno vabijo vsi prijatli čitalnice.

* (Kupčijska zbornica kranjska) „Wien. Ztg.“ naznanja, da je kupcijsko ministerstvo potrdilo g. V. C. Supana kot predsednika in g. Jan. Horaka kot podpredsednika kupčijske zbornice kranjske.

* (Pasivna opozicija). Prebivalci mesta Mnihovi gradec na Českem nočejo nepriljubljenemu ondodnemu okrajnemu glavarju, razupitemu Květu dati nobenega stanovanja. Dozdaj je stanoval pri mnihograškem županu, kateri mu je pa zrnivši se od pol. zaslišanja pred tem glavarjem odpo-

vedal, češ „da se noče jeziti s svojim najemnikom.“ Noben meščan potem ni hotel g. glavarja vzeti pod svojo streho. Konečno se ga je usmilil nek Polaček, a le s tem pogojem, da g. glavar pusti vse staro pohiše v stanovanji. G. Květ je vsled tega prosil, naj ga kam drugam prestavi. Radovedni smo, kaj storé meščani z njegovim naslednikom!

Št. 18.

Razpisani službi.

Mestno šolsko svetovalstvo v Mariboru je v svoji seji 31. okt. sklenilo, da se na mestni deklški šoli in na šoli v graškem predmestju razpiše službi za dva učitelja-suplenta in sicer na prvi z letno plačo 400 f. in na drugi z letno plačo 250 f. ter prostim stanovanjem. Službi se bode za zdaj oddali začasno (provizorično).

Prosilci naj svoje prošnje s postavnimi spričevali vred, posebno z dokazom potrebne učiteljske sposobnosti najkasneje do 25. novembra t. l. izročé pri mestnem šolskem svetovalstvu v Mariboru.

V Mariboru 4. dan novem. meseca 1869.

Zupan kot predsednik mestnega šolskega svetovalca:
Bancalari, m/p.

Lepo ukoreninjene trsne sadeže (Wurzelreben)

oddam iz lastne trsnice (Rebenschule):

1. Vranek ali črnina (blaue Zimmttraube) 7000
 2. Erjavina (muskirter rother Portugieser) 3000
 3. Traminec (rother Traminer) 5000
- 1000 po 12 gol., dobro v mah in slamo zaviti, na železniško postajo „Pragerhof“ postavljeni;
4. Malnik ali pošipon (weiser Mosler) 7000
- 1000 po 10 gold.

Dr. J. Vošnjak v Slov. Bistrici, via. „Pragerhof“.

OZNANILO.

Platnina, blago za obleko, suknina, jopiči, plašči

se bodo kratko časa v prodajalnici: **gosposke ulice št. 113** v izvenredni prodaji

oddajali in se bo vse blago, na drobno in debelo, mnogo ceneje, kakor se v fabrikah dobiva, prodajalo.

Cena.

Platnina

1 trobela 30 vatlov polplatnine	5 gld. in več.
1 „ 30 „ creas-a	7 „ „ „
1 „ 38 „ trdega platna	11 „ „ „
1 „ 50 „ holandskega	18 „ „ „
6 platnenih robcev	90 kr.
Chiffon, Toilleforte, Naturel vatel po	15 „

Perila

mного na izbor, zlasti za dame, prav po ceni.

Mizni prti in prtíči.

Blaga za obleke

največi izbor po 10, 12, 14, 18 kr. do najboljše baže.

➤ **Suknina** za suknje, hlače, kožuhe, double, velour po čudovito nizki ceni.

Jopiči in plašči po razni ceni, velika zaloga.

➤ **Več 1000 vatlov zavrnikov (kosov platna)** po 5, 6, 8 in 10 vatlov vkup se prodaja po čudovito nizki ceni.

Pismena naročila za gotov denar ali proti poštnemu povzetju bomo kar najboljše izvršili.

➤ *Na to izvenredno prodajo P. T. občinstvo posebno pozorno činimo pristavljaje, da smo porok za vsako blago, ki se pri nas kupi.*

Prodajalnica dunajskega blaga
Schneider & Betelheim.

Prodaja se samo in edino le

v gosposkih ulicah št. 113, nasproti Pichsovi kavarni v Mariboru.